

Fraaie schepsels - de grote stern in Nederland

Ed Buijsman 2018
 Uitgeverij Matrijs, Utrecht
 ISBN 978-90-5345-511-1
 Harde kaft, 208 pp. Prijs € 29,95

Ed Buijsman heeft een sterke interesse in vogels, natuur en historie. In zijn eerdere boek *"Een eersteklas landschap"* beschrijft hij de opkomst en de ondergang van het natuurmonument De Beer. Daarin spelen Grote Sterns een belangrijke rol want die broedden ooit met vele duizenden op De Beer. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Ed Buijsman zich in dit boek geheel op deze soort richt en dat hij historische ontwikkelingen wederom als uitgangspunt kiest. Wie het boek over De Beer gelezen heeft, weet dat zijn benadering consciëntieus, zo volledig mogelijk en diepgaand zal zijn.

Vier hoofdstukken zijn gewijd aan een gedetailleerde beschrijving van bijzonderheden uit een bepaalde periode. Achtereenvolgens zijn dat: (1) de ontdekking en beschrijving van de Grote Stern, de historische verspreiding en de invloed van het op grote schaal rapen van eieren voor de consumptie (periode tot 1900), (2) het desastreuze effect van de "sterntjesmoord" voor de dameshoedenmode (1900-1940), (3) de eiraperij in de oorlogsjaren en de vergiftiging met chloorkoolwaterstof-

fen die de Grote Stern in Nederland bijna deed uitsterven (1940-1970) en (4) onderzoek aan de Grote Stern (vooral op Griend), nationale en Europese wetgeving en maatregelen ten behoeve van het beheer van broedplaatsen (1970-2015). In alle "historische" hoofdstukken wordt ruim aandacht besteed aan aantallen broedparen en verspreiding. Naast traditionele kolonies, zoals die op De Beer, de inlagen op Schouwen, Texel, Rottum, en Griend, komen ook alle minder bekende gebieden aan bod.

De historische benadering wordt onderbroken door een hoofdstuk over morfologie, gedrag en ecologie van de soort. Ook nu wordt weer gestreefd naar een zo compleet mogelijk overzicht van de beschikbare kennis op dit gebied. Er is een korte behandeling van alle wereldwijd voorkomende sternesoorten, informatie over biotoopkeuze, broed-, trek- en baltsgedrag en een historisch overzicht van afbeeldingen in handboeken. Het laatste onderwerp is hier een wat vreemde eend in de bijt.

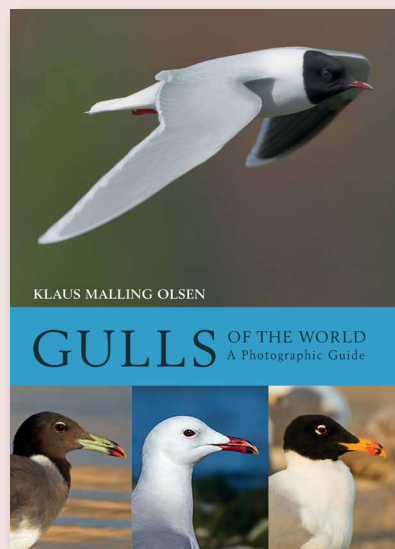
Als laatste is er een samenvattend hoofdstuk met een inleiding over veranderingen in het Nederlandse landschap en een bijna filosofische beschouwing over "nieuwe natuur", natuurcompensatie en natuurontwikkeling. Het boek sluit af met 28 pagina's bestaande uit overzichten van aantallen en broedplaatsen, noten en literatuurverwijzingen.

Fraaie schepsels is een monumentaal werkstuk. Ed Buijsman is er in geslaagd om een indrukwekkende hoeveelheid feiten bij elkaar te brengen. Vermelde gegevens worden uitvoerig toegelicht of van literatuurverwijzingen voorzien. De gekozen historische benadering en het streven om compleet te zijn brengt ook nadelen met zich mee. Sommige onderwerpen komen in verschillende perioden aan bod en dat geeft soms het gevoel dat dingen herhaald worden. Naast een indrukwekkende hoeveelheid gegevens biedt het boek ook een groot aantal fraaie afbeeldingen. Tevens wordt het lezen vergemak-

kelijkt door kaders waarin bepaalde onderwerpen nader worden toegelicht. *Fraaie schepsels* is een naslagwerk voor iedereen met een hart voor de Grote Stern. Tevens is het een ode aan één van de mooiste vogels van onze kustwateren. Van harte aanbevolen. - Jan Veen

Gulls of the World - A Photographic Guide

Klaus Malling Olsen 2018
 Christopher Helm / Bloomsbury, London
 ISBN 978-140818-9115
 Harde kaft, 368 pp. Prijs € 31, -

Internationaal vermaard meeuwenkenner Malling Olsen heeft met deze titel wellicht niet zijn magnum opus afgeleverd, dat is namelijk *'Gulls of Europe, Asia and North America'* (2003 en 2004; zie *Limosa* 76: 126-127 en 78: 44), maar het is zeker het meest actuele boek dat alle meeuwen van de wereld behandelt. Toch dringt een vergelijking met zijn illustere voorganger zich op.

Zo is het onderhavige boek om te beginnen flink dunner, terwijl er meer soorten de revue passeren. Dat komt doordat de soortteksten deze keer een stuk korter en bondiger zijn, ook omdat het boek zich nog meer op de determinatie van meeuwen richt. Ecologische